

Referat Dansk Tegnsprogråd 22.05.2024 kl. 14.00-17.00

Sted: Danske Døves Landsforbunds lokale i Brohusgade 17, 2200 København N

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden (MJP)
2. Godkendelse af referat fra rådsmødet den 21. februar 2024 (MJP)
3. Beretning om ADT's virksomhed (JBN)
4. Ungereferencegruppe (JBN)
5. Fagtermer (JBN)
6. Opfølgning på Dialogmøde med samarbejdspartnere (MJP)
7. Retningslinjer ift. sprogteknologi (MJP & HS)
8. Formand eller forperson? (MJP)
9. Ordbog over Dansk Tegnsprog (MJP)
10. Resterende møder i 2024 og fremtidig mødestruktur (MJP)
11. Meddelelser

Deltagere: Mads Jonathan Pedersen (formand), Tinne Lund (næstformand), Flemming Wang Jensen (rådsmedlem), Helle Skjoldan (rådsmedlem), Janne Boye Niemelä (medarbejder ved Afdeling for Dansk Tegnsprog) og Elisabeth Holm Hansen (medarbejder ved Afdeling for Dansk Tegnsprog).

1. Godkendelse af dagsorden (MJP)

Sagsfremstilling: Ifølge forretningsordenen for Dansk Tegnsprogråd skal dagsordenen godkendes af rådet.

Kommentarer:

Eventuelt punkt tilføjet og derefter godkendt.

2. Godkendelse af referat fra rådsmødet den 21. februar 2024 (MJP)

Sagsfremstilling: Ifølge forretningsordenen for Dansk Tegnsprogråd skal referatet fra seneste møde endeligt godkendes af rådet hvorefter det publiceres på Dansk Sprognævns hjemmeside.

Bilag 1: Referat Dansk Tegnsprogråds møde den 21. februar 2024

Indstilling: Kan referatet godkendes?

Kommentarer:

Ingen kommentarer. Referatet blev godkendt.

3. Beretning om ADT's virksomhed (JBN)

Sagsfremstilling: Præsentation af afdelingens aktiviteter.

Bilag 2: Afdelingens aktiviteter i perioden 22. februar 2024-15. maj 2024

Kommentarer:

JBN præsenterede enkelte emner fra perioden:

- Afdelingen har arbejdet med udvikling af hjemmesiden – både på layout og indholdssiden. Bl.a. en ny underside med tegnlist, som har været meget efterspurgt, samt opdaterede sider om sprogteknologi inklusiv rådets anbefalinger på det område. Den nye hjemmeside forventer afdelingen at lancere efter sommerferien. Derudover har afdelingen forbedret opsætningen på dsn.dk under Dansk Tegnsprog og tilføjet ”Principper for rådgivning”.
- Afdelingen oplevede lidt aktivitet på de sociale medier efter kåringen af årets tegn 2023. Nogle udtrykte utilfredshed med det valgte tegn – STOR^BEDE^DAG.
- Afdelingen har deltaget ved to møder i Nordisk Tegnsprogsnetværk (NTN), som pt. arbejder med revitalisering af små sprog og overvejer at søge Nordplus om midler til udvikling af et fælles nordisk tegnsprogsbarometer i Norden.
- Afdelingen har fået antaget sit paper til tegnsprogskonferencen i Ljubljana den 15.-16. november 2024.

Rådet tog præsentationen til efterretning.

4. Ungereferencegruppe (JBN)

Sagsfremstilling: Afdeling for Dansk Tegnsprog har efter rådets ønske arbejdet med udformningen af en projektbeskrivelse for ungerferencegruppen med henblik på fondsansøgning.

Bilag 3: Ungereferencegruppe projektbeskrivelse_udkast

Indstilling: Rådet bedes vurdere om den endnu ufærdige beskrivelse der foreligger, stemmer overens med de ønsker rådet har, til projektet, og om afdelingen skal arbejde videre i samme retning.

Kommentarer/beslutning:

Enighed i rådet om at afdelingen skal arbejde videre i den retning udkastet lægger op til. Rådet bidrog med ideer til hvordan beskrivelsen kan styrkes med henblik på fondsansøgninger, blandt andet med

formelle samarbejdsaftaler. Forskellige mulige navne for projektet blev drøftet. Disse bliver rundsendt til rådet som derefter tager stilling til hvilket navn det i sidste ende skal have.

Beslutning: Afdelingen arbejder videre med ansøgning og samarbejdsaftaler.

5. Fagtermer (JBN)

Sagsfremstilling: Svartjenesten har fået en henvendelse om hvornår fagtermer kan anerkendes som tegn når der kun er nogle få talere der bruger enkelte fagtermer. ADT overvejer at lave termlister til dansktegnprog.dk. Det kan betragtes som en udvikling og dokumentation af DTS.

Indstilling: Rådet bedes drøfte om der kan udvikles retningslinjer for hvornår og hvordan fagtermer anerkendes som tegn i dansk tegnsprog.

Kommentarer:

Rådet drøftede tegns udvikling og udbredelse. Nogle tegn bruges kun indenfor et snævert område af få tegnsprogtalende, men det er stadig tegn der bliver brugt. ADT's opgave er at beskrive sproget som det bliver brugt. Da der er forskel på tegnlister og ordbøger, er det ikke problematisk at afdelingen præsenterer tegnlister som ikke skal leve op til de samme krav som en ordbog. Ved nogle tegn anføres om det er mere eller mindre udbredt.

Beslutning: ADT går videre med udvikling af retningslinjer for oprettelsen af tegnlister.

6. Opfølgning på Dialogmøde med samarbejdspartnere (MJP)

Sagsfremstilling: DTR aftalte på mødet den 6.11.2023 at tage kommentarer og indtryk fra dagen videre i rådet.

Bilag 4: Indtryk fra dialogmødet

Indstilling: Rådet bedes drøfte hvordan det vil følge op på emnet 'Revitalisering af dansk tegnsprog' med afsæt i dialogmødet.

Beslutning/kommentarer:

Enighed i rådet om at dialogmødet gjorde det tydeligt at der er et behov for at mødes som netværk, samt at der generelt efterspørges en form for koordination af indsatser på området. Nordisk Ministerråds tjekliste over et sprogs tilstand¹ er en konkret oversigt der kan arbejdes ud fra. DDL har med sin rapport [Status over dansk tegnsprog](#) fra 2020 allerede bidraget med en kortlægning som er første punkt på tjeklisten. Andre aktører på området har også arbejdet med et eller flere punkter på listen, men der mangler et samlet overblik over indsatserne.

Beslutning: Rådet ønsker en systematisk gennemgang af forholdene i Danmark med udgangspunkt i

¹ <https://www.isof.se/vart-uppdrag/isofs-regeringsuppdrag/sma-sprak-i-norden/framgang-for-sma-sprak/checklista-for-att-starka-sma-sprak>

Nordisk Ministerråds tjekliste. ADT vil i samarbejde med MJP udarbejde en konkret plan for det videre arbejde.

7. Retningslinjer ift. sprogteknologi (MJP & HS)

Sagsfremstilling: Rådet nedsatte på mødet 21.02.2024 en arbejdsgruppe der fik til opgave at lave et udkast til retningslinjer. Mads orienterer om status på det arbejde.

Beslutning/kommentarer:

Rådet drøftede formålet med retningslinjer. Rådet arbejder ud fra et ønske om at sikre kvaliteten og de etiske hensyn der bør tages i udviklingen af sprogteknologiske løsninger i forhold til dansk tegnsprog. Retningslinjerne vil også gøre ADT bedre i stand til at håndtere de mange henvendelser af sprogteknologisk karakter.

Beslutning: HS og MJP går videre med en beskrivelse af retningslinjer.

8. Formand eller forperson? (MJP)

Sagsfremstilling: I forretningsordenen for Dansk Tegnsprogråd anvendes betegnelsen 'formand' ligesom der i bekendtgørelsen af lov om Dansk Sprognævn står at: "Kulturministeren udpeger formanden for rådet blandt medlemmerne."

Indstilling: Rådet bedes overveje om der skal skrives en tilføjelse i forretningsordenen om at formanden i daglig tale omtales som forperson.

Beslutning/kommentarer:

Rådet udvekslede synspunkter om emnet, herunder om det i praksis kan blive besværligt at navigere mellem to forskellige betegnelser afhængigt af konteksten.

Beslutning: 'Formand' bibeholdes.

9. Ordbog over Dansk Tegnsprog (MJP)

Sagsfremstilling: Der skal vælges en ny repræsentant fra DTR til ordbogens ejerkreds.

Beslutning/kommentarer:

Da VB er udtrådt af rådet, skal der vælges en ny repræsentant fra DTR til ordbogens ejerkreds. Ny repræsentant er MJP.

(Efter mødets afslutning blev rådet enige om at TL fremover er repræsentant i stedet for MJP).

10. Resterende møder i 2024 og fremtidig mødestruktur (MJP)

Sagsfremstilling: 3. møde afholdes den 30. oktober 2024 i Odense. Er der ønsker til dagsordenen?

Beslutning/kommentarer:

DTR har internt talt om en ny fremtidig mødestruktur. Rådsmedlemmerne ønsker fremover at holde et uformelt formøde før det officielle rådsmøde. Der var en udveksling af synspunkter om sekretariatets deltagelse på møderne og om et årligt møde i Bogense.

Beslutning: Kommende rådsmøde inklusiv formøde holdes på Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi i Odense. Punkter der ønskes behandlet: *Fejring af 10 året for DTR og ADT i 2025*, herunder mulighed for rådsmøde den 13. maj 2025 i Bogense i tilknytning til dansk tegnsprogs dag, *Gennemgang af NMR's tjekliste i forhold til revitalisering af dansk tegnsprog* samt *Status på Ordbog over Danske Tegnsprog*.

11. Meddelelser

- JBN orienterede rådet om at Castberggård har fået bevilget ca. 66.000 euro fra Nordplus til projektet ”Tegnsprogsøkosystem”. Det er et projekt i samarbejde med DDL, Teatergruppen Crea (S) og Færøernes døveforening. Afdelingen følger projektet og vil holde rådet informeret.